

Keskkonnaülevaatus analüüs 2022/2023

Hetkeseisu kaardistamine Tallinna Tondi Kooli õppetöös ning koolielus toimub kolmel valitud teemal: õuesõpe, elurikkus ja kooli toit

Keskkonnaülevaatus korraldamine

Tallinna Tondi Kooli keskkonnaülevaatus läbiviimist juhtis Rohelise Kooli töörühm.

Keskkonnaülevaatus viidi läbi ajavahemikul kevad 2023

Õpilaste hulgas viidi küsitlus läbi klasside kaupa kõigile kolmele küsitluse teemadele vastates. Alates klassides 6-9 kl, tehti keskkonna ülevaatus koos õpetajaga keskkonna tunnis, kokku oli haaratud küsitlusest 68 õpilast. Koolitöötajad osalesid väiksema arvuga 12. Osa pedagoogilisest personalist jagas suuliselt tagasisidet vastates põhiküsimustele. Küsitlus võimaldas ka ettepanekuid ja kommentaare lisada. Lastevanematele esitatud küsimustik natuke erines, kuid valitud teemad olid kõik esindatud. Küsitluse link saadeti laiali personali listi ja lastevanemate listi kaudu. Kuna kooli personalist vastajad võib lugeda praktiliselt kõik pedagoogilise funktsiooni täitjaks, räägime edaspidi õpetajatest. Küsimused on esitatud teemade kaupa ja igas ploki on küsimuste arv erinev.

Kokkuvõtte edastatakse tutvumiseks personalilisti ja lastevanematele. Keskkonnaülevaatus tulemusi kasutatakse Tallinna Tondi Kooli „Rohelise Kooli“ tegevuskava koostamisel ning avaldatakse kooli „Rohelise Kooli“ kodulehe blogis.

Keskkonnaülevaatus kokkuvõtte teemade kaupa:

Õuesõpe

Õuesõppe üheks definitsiooniks on: „Liikumine ja tegevused vabas õhus, et saavutada keskkonnavahetust ning kokkupuudet loodusega ilma otseste saavutuste ja võitluseta.“ (Brügge, Glantz, Sandell 2007, 26).

Õpetajate õuesõppe kogemuste kirjeldustest tuli välja, et kõige parem on see kui õpilased päriselt looduse vastu huvi tunnevad ja küsimusi esitavad, kuid sageli tähendab õue minek laste jaoks mänguväljakul mürgeldamist ja seetõttu huvi õues õppimise vastu olla pinnapealne. Samas õuesõppega on alati seotud olnud valdavalt ainult head kogemused, hea tuju on alati kindlustatud. Oli juhus, et toimus kooli üldüritus õuevahetunni ajal, pärast seda läksime muusikatunni asemel õue, oli hea! Tore oli koolimaja eest lipuplatsil mängida maastikurobititega. Koolipsühholoogile pakub meie koolihoov piisavalt võimalusi tööks õues.

Parimaks peeti ka linnulaulu hommikut Peep Veedlaga. Orienteerumismäng kooli õues (sügisene projektipäev) oli ka tore. Õuesõpe läheb korda, kui see on põhjalikult ette valmistatud ja läbi mõeldud.

Kõige halvem õuesõppe kogemus on see, kui lihtsalt võetakse näiteks tööraamatud õue kaasa ja töötatakse nendega õues. See polegi õuesõpe, vaid lihtsalt õppimine õues. Laste tähelepanu hajub ning tööraamatule on raske keskenduda.

Lisaks oma kooli hoovile toodi näiteid õuesõppest ka erinevatest õppekäikudest loodusesse, nt matk Stroomi randa, sügisene matk Mukri rabas oli väga hea- lapsed õppisid läbi praktilise tegevuse ja katsetamise raba olemust. Väga meeldis sel aastal orienteerumise projektipäev aprillis, lapsed olid aktiivsed ja pidasid pika teekonna vastu.

Kõige parem oli spordipäev metsa, kus saime ka õues pikniku pidada. Kõige halvem oli talvine õuetund (matemaatika, kus loendasime õues olevaid asju), kus ükski õpilane ei suutnud kuulata ega keskenduda. Õpilased hakkasid lisaks ka tülitsema, mistõttu tuli tund varakult lõpetada. Samuti KIKi matkad on olnud põnevad ja praktilised. Halba kogemust ei ole. Kõik klassid võtavad aktiivselt osa loodusprogrammide õppepäevadest ja loodusmatkadest.

Õpetajad jagasid tagasisidet, et nad sooviksid rohkem tunde õues teha. Välja toodi ka mõtteid, et õuesõppe klassi jaoks on vajalikud pingid ja lauad nt joonistamiseks.

Samuti võiks olla rohkem valmis õuesõppe õppematerjale nt huvitavad töölehed ja erinevad arendavad mängud nt orienteerumine, otsimismängud, põnevad küsimused.

Õues võiks olla lisaks rohkem vahendeid ja infosilte. Üldiselt leiti, et kooliõue saab leidlikult kasutada. Kõige rohkem soovivad õpilased aeda parkuuriala, rampi, kus rulaga või tõukerattaga trikitada, puudust tuntakse jalgpalli mängimise võimalusest. Lapsevanemad lisasid veel täienduseks, et keksukastid ja seiklusrada ning põhilisemad liiklusräidid hoovialale- võiks olla lastele õppeeesmärgiks.

Kui ilm on sobilik, siis on õues õppimine igati meeldiv vaheldus. Õueala tingimused on head, kuigi õuesõppe on ka ajamahukas, sest juurde tuleb arvestada ka riietumise aeg. Õuesõppe tundide ettevalmistus vajab rohkem aega ja läbimõtlemit. Palju häid ja põnevaid ideid saab aga Liikuma Kutsuva kooli kodulehelt.

Elurikkus

Elurikkuse hoidmise kontekstis peeti väga oluliseks koolihoovis sellele oluliselt rohkem tähelepanu pöörata, seda nii kooli personali kui vanemate vaates. Oma valmisolekut selle hoidmisele ja rikastamisele olid nõus panustama enamus vastanutest. Nt rajada putukahotell, istutada lillepeenraid, osaleda niiduala rajamises (kaevamine ja lilleniidu seemnete külvamine). Vanemad avaldasid nõusolekut osalemaks koolihoovis talgutöodes (kõrgpeenarde rajamine, põõsaste istutamine jms). Küsimusele Kas lapsele meeldib koolihoovis aega veeta, õuevahetunnis olla ja õppetegevusi sh kehaline kasvatus, koolihoovis teha? Vastas suur hulk vanemaid jah, lapsele meeldib koolihoovis.

Kooli tarbeaias ja kasvuhoones köögiviljade kasvatamise mõju õpilaste teadlikuse kasvule nende kasvatamisest hindasid vastajad heaks. Teatavat mõju on ka rutiinsetele aiatööoskustele, praktiseerides taimedega tegelemist tarbeaias. Õpilased on avastanud ka taimekasvatuse naudingut. Väga paljud klassijuhatajad on võtnud oma klassiga peenrakastid õues ja kasvuhoones ning on väga rahul ühiselt tegutsedes. Oluliseks peeti ka tööpraktika

ning toidu kasvatamise oskust, et laps saab koos klassiga koolihoovis kasvatada peenras ja kasvuhoones köögivilju ja maitsetaimi, õppida kompostimist ja teha muidu aiatöid (taimede istutamine, rohimine, kastmine, saagikoristus). Lisaks uusi tegevusi ja viibida õues.

Õue tegevuste käigus osatakse märgata ja nimetada enamlevinuid taimi, loomi, putukaid. Õppekavas on planeeritud seemnete külvamine ja taimede kasvatamine, töö käib kasvuhoones ja sensoorse raja projektiga. Lilleniidu rajamine võeti ette sel kevadel talgupäeval. Teist suve jäetakse osa murualast niitmata.

Vastajatest on enamik rahul, et meil on suurepärane koolihoov ja väga head tingimused Rohelise Kooli tegevuste läbiviimiseks.

Kooli toit

Einete mitmekülsuse - menüü varieeruvus ja erinevate köögiviljade sh kaunviljade, salati- ja maitsetaimede jms kasutamine toitudes, hindas üle poolte vastajatest rahuldavaks või heaks.

Einete tervislikkus - menüü ülesehitus (kaloraaž ja taldrikureegel), toorainete kvaliteet, toidu valmistamise meetodid, kala esinemine menüüs, pool-fabrikaatide kasutamine jms oli arvatud heaks või väga heaks.

Samas soovitudest tuli välja, et koolitoidud võiksid olla kodusemad (klassikalised ja lihtsad). Samuti tuleks arvestada sellega, et paljud lapsed ei söö segamini asju, mistõttu keelduvad nad sageli söömast. Juurviljad võiksid olla aurutatud. Kui koolisööklate jaoks on välja töötatud menüüd, siis kooli personal võiks kaasa rääkida meie koolimenüü koostamisel, st missugused toidud oleks eelistatud. Ettepanekutena võiksid taimsed teisipäevad olla mitmekülgsemad. Menüüs võiks olla teisipäeval võimalik valida midagi muud peale nende taimsete suppide. Taimsel teisipäeval võiks proovidanäiteks mingit lihavaba praadi. Ja riisi on liiga tihti menüüs, vähem poolfabrikaatide kasutamist. Lisamaitseaineid (võõrad maitseid) võiks olla toitudes vähem, soolast, piprast, suhkrust ja tillist täiesti piisaks.

Rohkem sooviti kohapeal ettevalmistatud köögivilja (koorimise ja tükeldamise mehhanismid vajalikud, käsitsitööna pole võimalik) ka hautatud (keedetud) vormis, mitte ainult jämedalt riivitud toorsalatina. Võiks olla valik, kus salatit võiks igaüks ise taldrikule tõsta.